

**Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) raportti 2025 toteutuneesta
valvontasuunnitelmaan perustuvasta kasvinsuojeluaineiden valvon-
nasta**

Dnro Tukes 1593/04.00.00/2026

Sisällysluettelo

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA	3
2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN	4
3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS	4
4 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET	5
4.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen	.
4.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen	Virhe.
Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
4.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5 TOIMINNAN RESURSSIT	6
6 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN TOIMINTAAN	6

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Tukesin tekemän kasvinsuojeluainevalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kasvinsuojeluaineista annettua lakia 1563/2011 noudatetaan kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisen osalta. Tukes vastaa valvonnasta kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen, markkinoinnin sekä maahantuojien ja jakelijoiden suorittaman käsittelyn ja varastoinnin osalta. Turvalisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) noudattaa kasvinsuojeluaineiden valvonnassa myös EU:n valvonta-asetuksella 2017/625 vahvistettuja EU:n virallista valvontaa koskevia menettelyjä. Kasvinsuojeluainevalvonnalla varmistetaan osaltaan, että ihmisten, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvien terveyden suojelemiseksi annettua elintarvikeketjua koskevaa lainsäädäntöä sovelletaan ja että se pannaan täytäntöön asianmukaisesti. Tukes on suunnitellut vuoden 2025 kasvinsuojeluaineiden valvontaa yhteistyössä Ruokaviraston ja Tullin kanssa kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 29 §:n mukaisesti. Tässä raportissa kerrotaan Tukesin vuoden 2025 kasvinsuojeluainevalvonnan tuloksista.

Tukesin vuoden 2025 kasvinsuojeluaineiden valvonnassa näytteeksi otettiin kasvinsuojeluainevalmisteita, joiden sisältämä tehoaine on kansallisesti arvioitu kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön toimintaohjelman periaatteisiin perustuen erityisesti tarkkailtavaksi tehoaineeksi osana kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön puitedirektiivin 2009/128/EY toimeenpanoa. Erityisesti tarkkailtavat tehoaineet ovat aineita, joita jäsenmaat kansallisesti valitsevat ja näiden osalta seurataan käyttöä, myyntiä sekä harmonisoidun indikaattorin kehitystä. Suomessa näitä aineita on valittu mm. perustuen käyttömääriin, ympäristöseurannoissa tehtyihin havaintoihin sekä tunnistettuihin tai epäiltyihin riskeihin. Näin ollen on riskiperusteisesti perusteltua kohdentaa myös markkinavalvontaa erityisesti tarkkailtavia tehoaineita sisältäviin kasvinsuojeluainevalmisteisiin, jotta voidaan varmistaa niiden olevan annettujen lupien mukaisia. Riskiperusteisella suunnitelmallisen valvonnan kohdentamisella pyritään lisäämään valvonnan vaikuttavuutta. Vuonna 2025 valvontaa kohdennettiin erityisesti glyfosaattia sekä atsoksistrobiinia sisältäviin kasvinsuojeluainevalmisteisiin. Valvontaan sisällytettiin myös kasvinsuojeluainevalmisteita, joiden lupa oli päättynyt lähiaikoina ja tarkoituksena oli valvoa, että näiden kasvinsuojeluainevalmisteiden myynti on päättynyt.

Valvonta-asetus 2017/625 edellyttää, että virallisessa valvonnassa otetut kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteet on analysoitava EU:n valvonta-asetuksen mukaisesti nimetyssä laboratoriossa. Tukes on nimennyt Ruokaviraston Laboratorio- ja tutkimusosaston kemian yksikön EU:n valvonta-asetuksen 37 artiklan tarkoittamaksi viralliseksi laboratoriodioksi kasvinsuojeluaineiden virallisen valvonnan kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteiden analyysille. Ruokaviraston laboratorio on akkreditoitu ja toimii EN ISO/IEC 17025 standardin mukaisesti ja sai vuonna 2022 FINAS akkreditointipalvelun hyväksynnän myös kasvinsuojeluaineissa käytettävien tehoaineiden analyysimenetelmien osalta. Vuoden 2024 lokakuussa kasvinsuojelulainelaki muutettiin ja muutoksen myötä laboratorio on nimetty kasvinsuojelulainelakiin viralliseksi laboratoriodioksi (Laki kasvinsuojeluaineista 31 a §).

Kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön puitedirektiivin toimeenpanoon kohdistui vuonna 2025 komission suorittama virallinen auditointi. Auditointi toteutui kesällä 2025. Tukesin markkinavalvonta ei ollut varsinaisen auditoinnin kohteena, mutta auditoinnin sisältö sivusi Tukesin markkinavalvontaan kuuluvia asiakokonaisuuksia. Tukesin kasvinsuojeluaineiden markkinavalvonnassa hyödynnetään kestävän käytön puitedirektiivin toimeenpanosta saatavia tietoja. Auditoinnin tuloksia ja suosituksia hyödyntämään soveltuvien osien lisäksi Tukesin markkinavalvonnassa. Auditoinnista laaditaan loppuraportti, joka ei ole vielä valmistunut.

Tukesin kasvinsuojeluaineiden markkinavalvonta auditointiin vuonna 2024 osana komission kasvinsuojeluaineasetuksen toimeenpanoa koskevaa virallista auditointia. Auditoinnin suositusten toimeenpanoa

on edistetty mm. kehittämällä riskiperusteisuutta. Lisäksi on pyritty edistämään muita suosituksia, kuten kasvinsuojeluainevalmisteiden analytiikan kehittämistä sekä rekistereiden kehittämistä.

Kasvinsuojeluaineiden markkinavalvonnasta osallistuttiin myös kasvinsuojeluaineiden kestäväen käytön toimintaohjelman perusteella laaditun erityisesti tarkkailtavien tehoaineiden listan päivittämistä koskevaan työpajaan. Tällä pyrittiin tuomaan valvonnan näkökulmia ja havaintoja huomioitavaksi päivitystyössä.

2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Proaktiivisen valvonnan tavoitteena oli tarkastaa 20 kasvinsuojeluainevalmistetta (tavoitetaso noin 5 % markkinoiden valmisteista). Kasvinsuojeluainevalmisteet voivat olla identtisiä keskenään. Tällaisia kasvinsuojeluainevalmisteita ovat esimerkiksi alkuperäis- ja rinnakkaisvalmisteet tai saman kasvinsuojeluainevalmisteen eri erät. Tavoitteena on saada tietoa siitä, onko markkinoilla väärennöksiä, tapahuuto kasvinsuojeluainevalmisteiden koostumuksissa muutoksia toimitusketjussa tai onko kasvinsuojeluainevalmisteiden valmistuksen yhteydessä tapahtunut häiriöitä, jonka vuoksi kasvinsuojeluainevalmiste ei täytä ennakkohyväksynnässä asetettuja ehtoja. Kasvinsuojeluainevalmisteista tarkastettiin myös myyntipäällykset ja varoitusetiketin tiedot sekä osasta kasvinsuojeluainevalmisteita analysoitiin myös tiettyjä fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia, kuten tehoainepitoisuutta. Myyntipäällykset ovat tärkeitä erityisesti loppukäyttäjälle, jotta kasvinsuojeluainevalmistetta voidaan käyttää ohjeiden mukaisesti ja hallita mahdollisia kasvinsuojeluainevalmisteseen liittyviä riskejä. Vuonna 2025 proaktiivisessa markkinavalvonnassa valvottiin 19 kasvinsuojeluainevalmistetta. Valvontasuunnitelman toteutuminen onnistui hyvin.

Kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteet otettiin kasvinsuojeluaineita myyvistä vähittäismyymälöistä sekä toimittajien keskusvarastoista. Tarkastettaviksi valituista kasvinsuojeluainevalmisteista valvottiin, että niiden markkinoille saattaminen on lupaehtojen mukaista ja ne täyttävät lainsäädännön vaatimukset. Lisäksi kasvinsuojeluainevalmisteita, joiden lupa oli päättynyt, valvottiin verkkokaupoissa sekä vähittäismyymälöissä. Myynnin päättymistä koskeva valvonta toteutettiin lupien peruuttamista koskevien siirtymäaikojen jälkeen. Kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteenoton yhteydessä tarkastettiin, että markkinoille saattamisen yhteydessä noudatetaan kasvinsuojeluaineasetuksen sekä kasvinsuojeluaineista annetun lain vaatimuksia eli esimerkiksi kasvinsuojeluainetutkimuksen suorittamista koskevia velvoitteita noudatetaan.

Kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteenotolla ja valvonnalla pyritään varmistamaan, että markkinoilla olevien kasvinsuojeluainevalmisteiden merkinnät ja käyttöä koskevat ohjeistukset vastaavat Tukesin hyväksymispäätöstä ja kasvinsuojeluainevalmisteet täyttävät kemiallisilta ja fysikaalisilta ominaisuuksiltaan tutkituilla osin hyväksymispäätöksessä asetetut kriteerit. Valvonnassa tarkastettiin myös kemikaalitietojen ilmoittamista koskevien velvoitteiden noudattamista kemikaalilakiin perustuen (Kemikaalilaki 599/2013 22 §).

3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

Kasvinsuojeluainevalmisteet ja niiden markkinoille saattaminen on tarkasti ja yksityiskohtaisesti säänneltyä. Kasvinsuojeluaineiden suunnitelmallisen valvonnan perusteella kasvinsuojeluaineita koskevaa lainsäädäntöä noudatetaan pääsääntöisesti hyvin. Pistokoeluonteisesti tehdyt suunnitelman mukaiset tarkastukset kuitenkin osoittivat, että markkinoilla olevissa kasvinsuojeluainevalmisteissa oli jonkin verran puutteita.

Valvonnan kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteistä 40 % osalta kasvinsuojeluainevalmisteen varoitustiketit tai myyntipäälyksen käyttöohjeet eivät vastanneet täysin hyväksymispäätöstä. Puutteet olivat kuitenkin luonteeltaan pääsääntöisesti lieviä. Tukes valvoi, että toimijat ryhtyivät asianmukaisiin korjaaviin toimenpiteisiin. Kemiallisten vaatimusten osalta kolmen valmisteen pysyvän vaahtoutuvuuden testin (CIPAC MT 47.3) tulokset eivät vastanneet testausohjeessa asetettuja hyväksyttävyyshaatimuksia. Puutteista syntyvät riskit arvioitiin kasvinsuojeluainevalmistekohtaisesti. Kahden kasvinsuojeluainevalmisteen osalta arvioitiin, että kyseinen riski oli joko arvioitu ja hyväksytty osana kasvinsuojeluainevalmisteen ennakko hyväksymisprosessia tai kasvinsuojeluainevalmistelle oli asetettu riskinhallintakeinoja. Yhden kasvinsuojeluainevalmisteen osalta Tukes ryhtyi valvontatoimenpiteisiin.

Tukes kohdentaa valvontaa myös ilmoitusten kautta esille tulleisiin kasvinsuojeluainevalmisteesiin. Ilmoituksia voi tulla eri kanavien kautta kuluttajilta, toimijoilta tai muilta viranomaisilta. Näitä reaktiivisesti ilmoitusten perusteella valvottuja kasvinsuojeluainevalmisteita olivat mm. lainsäädännön vastaiset kasvinsuojeluaineiden markkinointia koskevat tapaukset sekä epäilyt koskien luvattomien kasvinsuojeluainevalmisteiden markkinoille saattamista. Vuonna 2025 Tukes valvoi yhteensä kuutta valmistetta koskevaa ilmoitusta.

4 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

4.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Kasvinsuojelulainelainsäädäntö edellyttää, että kasvinsuojeluaineiden jakelijoiden on annettava riittävät tiedot niiden asianmukaisesta ja kestävästä käytöstä sekä käyttöön liittyvistä riskeistä ja riskienvähennystoimista. Tietojen antamiseksi jakelijalla on oltava riittävä määrä henkilöstöä, joka on suorittanut kasvinsuojelututkinnon. Kasvinsuojeluaineita saa ammattitoiminnassa käyttää vain kasvinsuojelututkinnon suorittanut henkilö ja ammattikäyttöön tarkoitettuja kasvinsuojeluaineita luovutettaessa on tarkastettava, että vastaanottajalla on voimassa oleva tutkinto. Tutkinnon avulla varmistetaan, että toimijat osaavat käyttää ja myydä kasvinsuojeluaineita vastuullisesti. Lisäksi toimijoiden on pidettävä kirjaa toimittamistaan kasvinsuojeluaineista ja valmisteiden varastoinnin osalta on noudatettava lupaehtoja.

Tukes valvoo kasvinsuojeluaineiden jakelijoiden ja vähittäismyyjien luokse tehtyjen tarkastuksien yhteydessä, että tutkintotodistukseen, sen esittämiseen ja kirjanpitoon liittyviä velvoitteita noudatetaan ammattikäyttöön tarkoitettujen kasvinsuojeluainevalmisteiden myynnin yhteydessä. Tukesin kasvinsuojeluainevalvonnan havaintojen perusteella toimijoiden tietämyksen kasvinsuojeluainevalmisteiden markkinoille saattamiseen liittyvistä velvoitteista, on pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Muutamien kasvinsuojeluainevalmisteiden näytteenottoon liittyvien valvontakäyntien yhteydessä havaittiin puutteita kasvinsuojeluainevalmisteiden varastointia koskevien vaatimusten noudattamisessa, jolloin Tukes kohdisti valvontatoimenpiteitä puutteiden korjaamiseksi.

Tukes jakaa tietoa kasvinsuojeluaineista sekä niitä koskevista lainsäädännön velvoitteista mm. verkkosivujensa kautta. Vuonna 2025 julkaistiin Tukes Kampus, joka on erityisesti toimijoille suunnattu virtuaalinen oppimisympäristö. Tukes Kampus sisältää tietoa kasvinsuojelulainelainsäädäntöön liittyvistä vaatimuksista. Lisäksi Tukesista tiedotetaan erikseen lainsäädännössä tapahtuvista merkittävistä muutoksista. Tukesista osallistutaan myös aktiivisesti sidosryhmäyhteistyöhön, jonka kautta pyritään toisaalta saamaan tietoa mahdollisista haasteista, mutta myös jakamaan tietoa. Tukes on vuosittain tiedottanut kasvinsuojeluaineiden valvonnan havainnoista osana muun kemikaalivalvonnan tulosten tiedottamista.

4.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen

Kasvinsuojeluaineista annetun lain 1563/2011 nojalla Tukes voi määrätä toiminnanharjoittajan korjaamaan puutteen tai rajoittaa kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista, jos toiminnanharjoittaja ei noudata kasvinsuojelulainelainsäädännön velvoitteita tai, jos kasvinsuojeluaine ei täytä lainsäädännön vaatimuksia. Tukes voi tarvittaessa tehostaa hallintopäätöksiä uhkasakoilla, mikäli toimija ei korjaa toimintaansa. Tukes käyttää valvonnassa sekä valvonnan toimenpiteiden arvioinnissa riskiperusteisuuteen perustuvaa toimintamallia. Vakavammissa tapauksissa Tukes voi tarvittaessa tehdä tutkintapyyntöjä esitutkintaviranomaisille.

Valvonnassa havaittujen lainsäädännönvastaisuuksien osalta Tukes on ottanut yhteyttä kasvinsuojeluainevalmisteiden markkinoille saattamisesta vastaaviin toimijoihin. Tukesin valvonta toteutetaan hallintolaissa (434/2003) kuvattujen menettelyjen mukaisesti. Osana hallintolain mukaisia yhteydenottoja Tukes on ohjannut toimijoita noudattamaan lainsäädännön vaatimuksia ja velvoitteita. Toiminnanharjoittajat ryhtyivät Tukesin yhteydenottojen jälkeen tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin lainsäädännön vaatimusten ja velvollisuuksien noudattamiseksi. Tukes ei tehnyt vuonna 2025 kasvinsuojelulainelainsäädännön vaatimusten osalta määräyksiä tai kieltoja.

4.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Kasvinsuojeluainevalvonnassa on ollut vuonna 2025 käytössä markkinavalvontarekisteri (MAREK), kemikaalituoterekisteri (KemiDigi) sekä kasvinsuojeluinerekisteri (KemiDigi). Rekistereitä on päivitetty viime vuosina merkittävästi ja valmisteiden kasvinsuojelulainelainsäädäntöön liittyviä lupatietoja päivitetään rekisterissä aina, kun lupaehtoissa tapahtuu muutoksia. Markkinavalvontarekisterin tietoja päivitetään aktiivisesti ja säännöllisesti. Aiemmin käytössä ollut markkinavalvontarekisteri (MAREK) korvautuu vuonna 2026 uudella rekisterillä (MANTA), jonne vuodesta 2026 alkaen uudet kasvinsuojeluainevalvontaa koskevat tiedot kirjataan. Lisäksi järjestelmän kehitystyötä jatketaan tulevana vuosina.

Kasvinsuojelulainelaki uudistettiin loppuvuodesta 2024. Uudistettu laki huomioi paremmin mm. EU:n valvonta-asetuksen vaatimukset. Tukes on markkinavalvonnassaan vuoden 2025 aikana kehittänyt valvontaa huomioiden lakimuutoksen tuomat uudistukset. Tukes on jatkanut kasvinsuojeluaineiden valvontaviranomaisyhteistyön kehittämistä.

Vuonna 2024 Tukes käynnisti riskiperusteisen valvonnan avuksi tarkoitetun riskimatriisin päivittämisen. Riskimatriisi kattaa myös kasvinsuojelulainelainsäädännön ja kasvinsuojeluaineet. Päivitystyö saatiin pääsääntöisesti valmiiksi vuonna 2025 ja päivitetty malli otettiin asteittain käyttöön vuonna 2025.

5 TOIMINNAN RESURSSIT

Tukesissa kasvinsuojeluaineiden markkinavalvonnassa oli vuonna 2025 käytettävissä alle yksi henkilötyövuosi. Kasvinsuojeluainevalvontaa tekevässä henkilöresurssissa ei ole tapahtunut vuoden aikana muutoksia. Käytettävissä oli tarvittaessa juridista apua.

6 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN TOIMINTAAN

Kansallisen kasvinsuojelulainelainsäädännön päivitystyön sekä komission auditoinninseurauksena Tukes on käynnistänyt osaltaan omien valvonnan prosessien tarkastelun ja tarvittaessa menettelyjä päivitetään. Kasvinsuojeluainevalvontaan liittyvät yhteydenotot kannattaa laittaa yleiseen sähköposti-osoitteeseen kemikaalivalvonta@tukes.fi.